

Delårsrapport mars 2023

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	4
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	4
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	7
2.3	Kommande förändringar och viktig information	7
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	10
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	10
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv.....	10
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	10
3.1.3	Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	11
3.2	Ekonomisk uppföljning	12
3.2.1	Utfall till och med perioden	12
3.2.2	Prognos.....	19
3.2.3	Investeringsredovisning.....	19
3.2.4	Uppföljning kapitalkostnader	23
3.2.5	Uppföljning av kommuncentralla poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	24
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	24
3.3.1	Åtgärder kopplade till energiförsörjningen	24
3.3.2	Kretslopp och vattennämndens ansvar att driva och samordna stadens skyfallsfrågor	25
4	Styrinformation till nämnden.....	26
4.1	Nämndens mål och indikatorer	26
4.1.1	Grunduppdrag (KoV)	26
4.1.2	Utvecklingsarbete (KoV).....	31
4.1.3	Dem vi är till för	32
4.2	Uppdrag från KF/KS i och utanför budget	32

1 Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för att viktiga samhällstjänster fungerar. Det handlar om att tillgodose invånare och övriga brukare i staden med vattenförsörjning samt avlopps-, avfalls- och skyfallshantering.

Perioden har präglats av att ta sig an nya uppdrag och ansvar inom avfallsområdet. Förberedelser inför förändringar avseende ansvar för förpackningsavfall och biologiskt avfall pågår. Hushållens förpackningsavfall ska samlas in och Kretslopp och vatten kommer de närmaste åren driva vidare nuvarande system dvs. återvinningsstationer och flerbostadshusens fastighetsnära hämtning.

Kretslopp och vatten har högt ställda mål för att uppfylla sitt uppdrag med fokus på den verksamheten finns till för. Bedömningen av måluppfyllelsen är att målen uppfylls till viss del och att utvecklingen går åt rätt håll. Resultaten är goda gällande leverans mot kund men det finns behov av ökad takt i genomförande av investeringsprojekt och förnyelse av den allmänna VA-anläggningen för att upprätthålla leveranserna över tid.

Inom vatten och avlopp (VA) har dricksvattenproduktionen haft driftavvikelser, men inga kvalitetsavvikelser som påverkat brukarna. Distributionen har fungerat väl under perioden. De rörbrott som har inträffat på större ledningar har inte påverkat leveransen till kund. Förnyelsen av avloppsledningsnätet ökade starkt under 2022 och bedömningen är att takten fortsätter att vara hög även under 2023.

VA-verksamheten uppvisar för perioden ett utfall om – 24,7 mnkr, vilket innebär en negativ avvikelse om 13,3 mnkr jämfört med budget. Prognosen för året är ett underskott om 22 mnkr jämfört med budget och påverkas framförallt av det stigande ränteläget och ökade kemikaliekostnader.

Avseende investeringar inom VA innebär prognosen för året en neddragning mot budget med 212 mnkr. Neddragningen grundar sig på en riskbedömning att flera mindre och medelstora projekt inom vattenverk och avloppsavledning kan komma att flyttas fram i tid. Risken består i att genomförda förändringsarbeten inte får full effekt under året. Förvaltningen kommer att värdera om budgeten som lagts för 2023 varit för ambitiös.

Avfallshanteringen har fungerat väl. Inga stora avvikelser har skett inom driften och kundklagomålen är fortsatt få. Det insamlade matavfallet ökar och mängden till förbränning minskar i enighet med målnivåerna.

Avfallsverksamheten uppvisar för perioden ett utfall om 0,2 mnkr, vilket innebär en positiv avvikelse om 4,9 mnkr jämfört med budget. Prognosen för helåret är en positiv avvikelse jämfört med budget om 7 mnkr. Den främsta förklaringen är den avskaffade förbränningsskatten (+10 mnkr).

Inom skyfallsområdet krävs ytterligare ansträngningar för att bygga en robust stad. Arbete för förbättrad styrning och samordning av frågorna pågår.

Det övergripande personalläget är förhållandevis bra utifrån ett personalperspektiv. Förvaltningen har under perioden ökat antalet anställda, minskat sjukfrånvaron och ökat sitt index för hållbart medarbetarengagemang.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Kretslopp och vatten är en förvaltning med fyra huvudprocesser: dricksvattenförsörjning, avloppshantering, avfallshantering och skyfallshantering.

Tabellen 2.2.1 nedan har i denna delårsrapport omarbetats i syfte att visa hur väl förvaltningen lyckas med sitt uppdrag sett till samtliga verksamhetsområden. Tabellen redovisar mått som tagits fram utifrån en grundlig analys av reglementet och budgethandlingar.

Tabellen innehåller tre perspektiv: kund, miljö och verksamhet. Kundperspektivet handlar om hur vi skapar nytta för de vi är till för - kundnytta. Miljöperspektivet synliggör hur förvaltningen minskar den miljöbelastning som verksamheten innebär. Verksamhetsperspektivet syftar till att visa hur processen bedrivs. Exempel på sådana mått är effektivitetsmått som kostnad per ansluten, intern miljöbelastning CO₂, handlingsplaner för havsnivåskydd liksom nödvatten, och nivå på reinvestering.

Måtten som tagits fram är särskilt intressanta ur ett kommunledningsperspektiv att följa på sikt utifrån hur förvaltningens åtgärder påverkar utfallet.

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall perioden 2023	Prognos helår 2023
Verksamhet: Klimatavtryck totalt CO ₂ ekvivalenter (internt arbete totalt) a)	25 614 /34 269 tCO ₂ e b)	b)	Årsbasis	-
Avfallsverksamhet				
Kund: antal klagomål på hämtningen (dec-dec)	1 566 st	1 045 st	81 st	-
Kund: andel nöjda användare (viktat medelvärde villa o lägenhet)	66 %	66 %	Årsbasis	70 %
Miljö: Öka matavfall till biogas och näringsåtervinning (ton)	21 622 ton	22 492 ton	5 680 ton	23 000 ton
Miljö: Minska avfallet till förbränning (ton)	139 280 ton	136 118 ton	31 375 ton	134 000 ton
Verksamhet: Total kostnad per person exkl. slam (kr/år)	829 kr/person och år	883 kr/person och år	Årsbasis	1000 kr/person och år
VA-Processer				
Kund vatten: Dricksvattenkvalitet (antal prov med överskridet parametergränsvärde, ospolade)	c)	c)	2 st	-
Kund vatten: Leveransavbrott på ledningsnät (minuter per brukare)	11,72 min/ansluten	16,54 min/ansluten	Årsbasis	-

Verksamhet vatten: Nödvatten, Leveranssäkerhet – handlingsplan status	Förbättringar krävs	Förbättringar krävs	Årsbasis	-
Kund avlopp: Översvämningsärenden (antal anmälda, st)	69 st	84 st	14 st	d)
Miljö avlopp: Bräddat och nödavlett spillvatten (m3)	135 909 m3	147 950 m3	Årsbasis	d)
VA-gemensamt				
Kund: Andel nöjda brukare (VA, %)	Ingen mätning	Ingen mätning	Utveckling pågår	-
Verksamhet: Total kostnad per ansluten (VA, kr/ansluten och år)	1962 kr/ansluten och år	2050 kr/ansluten och år	Årsbasis	2217 kr/ansluten och år
Verksamhet: Nyinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) e)	940 kr/ansluten och år	834 kr/ansluten och år	Årsbasis	940 kr/ansluten och år
Verksamhet: Reinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) e)	274 kr/ansluten och år	246 kr/ansluten och år	Årsbasis	358 kr/ansluten och år
Skyfallshantering				
Kund: Andel hanterad skyfallsvolym (inom Stadens ansvar)	-	-	Utveckling pågår	-
Verksamhet: Skyfall och havsnivåskydd - handlingsplan status	Förbättringar krävs	Förbättringar krävs	Årsbasis	-

a) Klimatavtryck tCO₂e, beräkning gjord för 2020 och kommer att göras igen för 2023, därefter på årsbasis.

b) Klimatavtrycket har beräknats med två olika metoder: första utfallet baseras beräkningar på marknadsbaserad el (vattenkraft), det andra på plats-baserad (nordisk el-mix)

c) Dricksvattenkvalitet: ny lagstiftning 1 januari 2023, vilket ger ny indikator och är därför inte jämförbart med tidigare år.

d) Svårt att ange prognos då utfallet är starkt kopplat till nederbörden.

e) Ny- och reinvesteringar anges exklusive Gryaab's investeringar i avloppsreningsverket. Ingår i avgift till Gryaab och belastar inte KoVs investeringsbudget.

I tabellen redovisas mått som tillsammans med övrig analys av verksamheten ger en bild av verksamhetens utveckling. Sammantaget bedöms verksamheterna inom Kretslopp och vattennämndens ansvar leverera i enlighet med sitt uppdrag under första kvartalet.

De uppmätta kundeffekterna för avfallsverksamheten visar på att tömningarna kunnat utföras och att driften fungerar mycket bra, vilket gett få kundklagomål under perioden december till februari. Den totala nöjdheten med avfallshantering är lägre än gällande målsättning, i avfallsplanen eftersträvas 90 procent nöjda användare.

Att det insamlade matavfallet ökar visar att göteborgarna blir bättre på att sortera sitt matavfall, vilket är en eftersträvd utveckling. Utsorteringen av matavfall minskar även avfallsvikt till förbränning. I det måttet fångas även om hushållen blir bättre på utsortering av förpackningsavfall och en eventuellt minskad konsumtion.

En mild vinter har inneburit färre akuta läckor än normalt. Kraftiga regn har gjort att bräddning ökat, vilket innebär att man nödgats släppa ut mer orenat spillvatten till Göta älv. Trots regnet har antalet översvämnningar varit lägre än förväntat, vilket bl.a. antas bero på att vissa åtgärder genomförts samt karaktären på regnet.

VA-verksamhetens totala kostnader (per ansluten) ökar jämfört med föregående år, vilket beror på ökande kostnader i omvärlden men också på den intensiva investeringstakten som pågår. Investeringsutgifterna för perioden ser också ut att öka jämfört med föregående år, vilket är i linje med det ökande

investeringsarbetet.

Förnyelsetakten av ledningsnätet har kommit igång bra på avloppssidan. Arbete pågår med förnyelse av reservoarar på dricksvattensidan.

Volym-, intäcks- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
AVFALLSVERKSAMHETEN		
Procentuell förändring antal tömningar i år/föregående år	3,3	2
Procentuell förändring vikt matavfall, grovavfall, restavfall i år/föregående år	-3,6	-2
Procentuell förändring antal besök på återvinningscentraler i år/föregående år	-20,5	-10
Procentuell förändring intäkter i år/föregående år	11,5 %	10,2 %
Procentuell förändring kostnader i år/föregående år	10,4 %	6,8 %
VA-VERKSAMHETEN		
Försåld mängd vatten i år/föregående år	-1,7 %	0,4 %
VA-verksamhetens intäkter i år/föregående år	9,1 %	4,6 %
VA-verksamhetens kostnader i år/föregående år	28,7 %	12,9 %

Procentuell förändring antal besök på återvinningscentraler. Exklusive uppskattade gratisbesökare.

Volymen på avfallsverksamheten mätt i antalet utförda avfallstömningar har ökat jämfört med motsvarande period förra året, som hade färre tömningar på grund av pandemin. Däremot är avfallsvikterna och antalet besök till återvinningscentralerna (ÅVC) lägre, vilket kan vara en indikation på hushållens sämre ekonomiska läge, men ÅVC-besöken och det avfall som lämnas där är även väderberoende, med färre besökare och mindre avfall när det är regnigt. Den avskaffade förbränningsskatten motverkar något de kraftigt ökade kostnaderna och de högre intäkterna kan kopplas till taxehöjningen.

Försäljningen av vatten under det första kvartalet visar på en minskning. Förvaltningen tror på en marginell förändring för helåret jämfört med föregående år. VA-verksamheternas kostnader och intäkter ökar mycket under första perioden i år jämfört med första kvartalet föregående år. En orsak är mängden externt beställda projekt som varierar mellan åren och påverkar både kostnader och intäkter.

Intäkterna för helåret ökar i linje med taxeökningen men kostnaderna ökar betydligt mer för helåret, vilket mycket är beroende av kostnadsutvecklingen i omvärlden och kraftigt ökande räntenivåer. Det ekonomiska utfallet kommenteras under den ekonomiska uppföljningen nedan (3.2.1.1 VA-verksamhetens utfall och prognos).

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Inga väsentliga avvikelser
Orsak till att avvikelserna uppstått
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Ekonomiska konsekvenser
Vidtagna åtgärder

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

Hur har nämnder/styrelser tagit sig an målen i kommunfullmäktiges budget 2023?

Kretslopp och vattennämnden har omhändertagit de mål som i kommunfullmäktiges budget ansvarsfördelats till nämnden. Nämnden har beslutat om målen i sin verksamhetsplan för 2023.

Målen har fördelats i organisationen och införlivats i planer för verksamhetsåret på avdelnings- och enhetsnivå.

Till varje mål i nämndens verksamhetsplan finns en beskrivning av hur nämnden har tagit sig an målet. Flera av målen i budgeten har brutits ner och formulerats till mer verksamhetsnära och taktiska mål. Som exempel kan nämnas att mål inom område personal har brutits ner till förvaltningsspecifika arbetsmiljömål. Mål inom område styrning och ledning har delats upp i mål med tillhörande indikatorer om exempelvis ökad effektivitet i huvudprocesser och ökad verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering. Avseende kommunfullmäktiges mål om att Göteborgs klimatavtryck ska minska för att vara nära noll 2023 har nämnden beslutat om ett flertal miljö- och klimatmål.

Förvaltningens bedömning är att målen i kommunfullmäktiges budget är väl omhändertagna.

2.3 Kommande förändringar och viktig information

Avfallsverksamhetens utökade uppdrag

Förberedelser för att omhänderta förändringar som följer av nya lagar från 2022, som reglerar förpackningsavfall och biologiskt avfall, pågår inom verksamheten och beskrivs nedan. Begreppen "kommunalt avfall" och "kommunalt ansvar" infördes 2020 i miljöbalken som benämning på det avfall som kommunen, och därmed nämnden, ansvarar för. Ännu återstår vissa tolkningar av vad som ingår i dessa begrepp och regeringen har remitterat ett förslag på hur ansvaret kan korrigeras, men inga beslut är fattade. Förvaltningen avvaktar tills vidare med att samla in avfall från detaljhandeln i väntan på ett eventuellt frivälssystem, som

ingick i förslaget till korrigeringar.

Från 2024 ska kommunerna ansvara för insamlingen av förpackningsavfall från hushåll. Kretslopp och vatten kommer från årsskiftet att ta över den pågående insamlingen från producenterna och ansvara för tömning från återvinningsstationer och flerbostadshus. Nämndbeslut om på vilket sätt det ska ske och vilka avtal som ska tecknas har fattats under första kvartalet. Senast från 2027 ska även alla småhus erbjudas fastighetsnära hämtning av förpackningar. Under perioden har förvaltningen utvärderat möjliga lämpliga lösningar för detta, ett förslag på stegvis införande och kommunicerat med nämnden. Nämnden fattar beslut under våren om systemval för insamlingen från småhus och vilka avtal som förvaltningen ska teckna. Förvaltningen förordar ett system med tvåfackskärl vid småhus. Förvaltningen har påbörjat diskussioner med stadsmiljöförvaltningen avseende behov av samordning kring det kommande kravet på utsortering av förpackningar på populära platser med gaturenhållning från 2026. Kretslopp och vatten ser att förpackningsinsamlingen kommer behöva få ta mer plats både i och vid bostäder och i stadens utemiljöer.

Från 2024 gäller även nya krav på utsortering av matavfall. Förvaltningen börjar med att möta kravet genom att införa matavfallssortering för de omkring 3 000 flerbostadshus och verksamheter som inte sorterar eller hemkomposterar idag. Vid flera av dessa är det svårt att få plats med matavfallskärl. För den femtedel småhus som inte sorterar idag (eller börjar på eget initiativ) kommer kravet istället att samordnas med införande av fastighetsnära förpackningsinsamling. Det bedöms inte ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart att införskaffa och distribuera kärl för att användas under en period på 1-3 år, då de efter den tiden byts mot flerfackskärl. Ett sådant förfarande bedöms också negativt påverka möjligheten att nå fram med kommunikation om avfallsförebyggande och sortering. Förvaltningen förbereder därför ett nämndbeslut om en dispensansökan till Naturvårdsverket för att, precis som många andra kommuner i Sverige, senarelägga obligatoriet för de hushåll som inte sorterar matavfall.

I samband med nya krav på matavfall förändras också kraven på trädgårds- och parkavfall, vilket inte behöver mötas av praktiska förändringar, utan kan hanteras genom förändringar i avfallsföreskrifterna. Avfallsföreskrifterna behöver även revideras på grund av ovanstående förändringar avseende förpackningar och matavfall, med beslut om utställning under våren och fastställande i kommunfullmäktige under hösten.

Det utökade ansvaret för insamling av förpackningar ska finansieras av producenterna, men till viss del kommer kostnaderna för förpackningsinsamlingen att belasta taxekollektivet. Hur stor andel av kostnaderna som ersättningen täcker beror på vilken servicenivå som erbjuds göteborgarna, då ersättningen som betalas ut är beräknad utifrån Naturvårdsverkets schabloner. Ersättningen bedöms inte täcka den servicenivå som erbjuds idag (med en kombination av återvinningsstationer och fastighetsnära hämtning hos omkring hälften av flerbostadshusen). Uppstartskostnader inkluderas i den årliga ersättningsschablonen och betalas inte ut särskilt. Det innebär att de förvaltningens uppstartskostnader inte kommer ersättas det år som de uppkommer.

För textilavfall förväntas nya krav på producentansvar och utsortering fastställas under året med mål för återanvändning och avfallsförebyggande. Det är ännu oklart om detta kommer att påverka den kommunala avfallshanteringen.

Kretslopp och vatten följer också hur Renova AB:s planer för kommande investeringar fortskrider avseende bland annat ersättning av nuvarande förbränningsugnar, koldioxidavskiljning och -lagring, biokolsanläggning och förbättringar på förbehandlingsanläggningen för biologiskt avfall på Marieholm.

Dricksvattenförsörjning ur ett regionalt perspektiv

Göteborg har ett stort beroende av Göta älv för råvattenförsörjning, men även Delsjöarna och Rådasjön ingår i försörjningssystemet. Skyddet av Göta älv är centralt och förvaltningen bevakar frågor kopplat till vattenskyddsområdet. Klimatförändringarna kommer på sikt att påverka råvattenförsörjningen både med avseende på råvattenanläggningar och kvalitetstörningar. Samverkan med andra aktörer längs älven är och kommer att vara viktig, särskilt i ett förändrat klimat som påverkar råvattenförsörjningen.

Arbete med att säkra den långsiktiga försörjningen av råvatten pågår. Arbetet sker inom projektet Stärkt råvattenförsörjning i göteborgsregionen (SVAR), som drivs i Göteborgsregionens regi men leds av Kretslopp och vatten, samt inom projekt tillsammans med Lerum för att säkerställa råvatten från Mjörn.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2023	Utfall 2022
Antal årsarbetare	150,1	137,1	577	555,3
Total sjukfrånvaro (%)	5,6	7,7	5,0	5,6
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	7	5		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	9	15		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)			8	7,53

Förvaltningen har historiskt haft en sjukfrånvaro för helåret runt 4 procent som under 2022 steg till 5,6 procent. För 2023 års första månader ser vi en vagt positiv trend jämfört med samma period föregående år där sjukfrånvaron för februari går ner till 5,6 procent från 7,7 procent motsvarande period föregående år. Prognosen avseende sjukfrånvaron för helåret på 5,0 procent är osäker och beror på hur säsongsrelaterade sjukdomar utvecklas. Förvaltningen ser en negativ utveckling för längre sjukfrånvaro (dag 15-) som är relaterad till infektioner. Detta bedöms vara en eftereffekt av pandemin och förvaltningen följer utvecklingen.

Kretslopp och vatten fortsätter att växa utifrån ökade behov. Flera rekryteringar har lyckats under de senaste månaderna och endast knappt 10 procent av rekryteringarna avbröts under första kvartalet. Avdelningarnas personalförsörjningsplaner tillsammans med rekryteringsanalyser och tidigare erfarenheter utmynnar i en prognos för 2023 på cirka 4 procents ökning av antalet årsarbetare. Utfallet kommer att påverkas av tillgång och efterfrågan på viss typ av kompetens, personalrörlighet och rekryteringsförutsättningar. Personalomsättningen bedöms för närvarande landa runt 8 procent för 2023, med reservationen att den osäkra omvärlden, lågkonjunktur samt ökande ränta kan ge minskad rörlighet inom samhällsbyggnadssektorn. En sådan tendens kunde anas under förra året.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Det övergripande läget är förhållandevis bra utifrån ett personalperspektiv för första kvartalet 2023 och med goda förutsättningar för helåret. Trots omvärldsläget ökar förvaltningen antalet anställda och sjukfrånvaron sjunker något. Förvaltningen

har kommunicerat resultat kring medarbetarundersökningen, där måttet Hållbart medarbetarengagemang (HME) ökat sedan förra året. Omvärldsläget fortsätter att påverka under första kvartalet med relativt hög arbetsbelastning, prioriteringar och inre arbete inom förvaltningens huvudprocesser har varit huvudfokus för flera avdelningar.

Rekryteringarna som kunnat genomföras har inneburit arbete med introduktioner och kompetensutveckling för vissa avdelningar, medan andra fortsatt har behov av kompetens. Exempelvis behövs senior projektledarkompetens för att fortsatt hålla tempot uppe i projekten. I pågående arbete med löneöversynen 2023 har förvaltningen prioriterat bland annat lönevillkoren för projektledare, men då löneöversynen är försenad är det oklart vilken effekt det kommer att få i närtid. Förvaltningen avser att följa upp utfallet i allmänhet, men för projektledare i synnerhet då löneutvecklingen inom stadsutvecklingen fortsätter att öka. Arbetet med att se över bemanning genom rekrytering, konsulter och leverantörsdialog har fortsatt. Inom avlopp och dagvatten finns fortfarande behov av vissa typer av kompetenser och även rörläggare saknas. Behovet av digital kompetens ökar, där mer omfattande system och processer kräver en högre digital kompetens som är svår att tillgå.

När det kommer till medarbetarundersökningen är resultatet nu ute på respektive enhet för fortsatt arbete på arbetsplatsträffar (APT), där vissa avdelningar har fått bra resultat som ska analyseras vidare men vissa enheter behöver fortsätta utvecklingen. Vad gäller resultatet i medarbetarundersökningen kring kränkande särbehandling, där resultatet var sämre än väntat, har ledningsgruppen tagit upp detta under första kvartalet. Arbetet kommer att fortsätta under 2023 i syfte att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Vad gäller arbetsmiljö har förvaltningen två mål för 2023, där målen är kopplade till stadens övergripande inriktning vad gäller arbetsrelaterad ohälsa såväl som arbetsvillkor. Det ena målet är att fördubbla rapportering av riskobservationer och tillbud för 2023 och det andra rör återhämtning. Avseende rapporteringsmålet är utvecklingen mycket positiv för första kvartalet där antal rapporter mer än fördubblats. Målet kring återhämtning har under första kvartalet endast nått 15 procent av enheterna och arbetet fortsätter kommande delår. Utvecklingen kring sjukfrånvaron är försiktigt positiv med något lägre sjukfrånvaro för första kvartalet jämfört med föregående år. Tidigare analys visade att det är fler infektionsrelaterade ärenden, med fler medarbetare som varit sjuka en längre period. Trenden med relativt få heltidssjukskrivna förefaller fortsätta, vilket är positivt ur ett rehabiliteringsperspektiv.

3.1.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Har ni genomfört den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet? JA/NEJ

JA

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) har identifierat två utvecklingsområden:

- Frågan om kvittenslistor och att arbetsgivaren förvässat sig om att medarbetare har tillräckliga kunskaper ska hanteras under året. Bland annat ska kvittenslistor delas ut i samband med första anställningsdagen i syfte att underlätta för chefer och medarbetare att dessa fylls i och kvitteras för att sedan lämnas till HR.

- Det andra är att utveckla riskbedömningar, där det bland annat framkommit att man tagit med andra risker än arbetsmiljörisker i planer vilket försvårar arbetet. Som åtgärd kommer bland annat HR hålla i "HR-stugor" för chefer och skyddsombud i syfte att stärka förmågan att genomföra fokuserade riskbedömningar. Till detta kommer avdelningschefer med stöd av HR gå igenom rutiner för just riskbedömningar på respektive ledningsgrupp under året för att förtydliga arbetsmiljöfokus i samband med riskbedömningar inför verksamhetsförändringar.

Har ni genomfört den årliga uppföljningen av aktiva åtgärder? JA/NEJ

JA

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) konstaterade gällande aktiva åtgärder att arbetsgivaren lever upp till kraven som sätts av Diskrimineringsombudsmannen (DO). Dock är förvaltningen medveten om att det finns brister i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön utifrån resultatet i medarbetarundersökningen, men också att det finns aktiva åtgärder som bedöms vara tillräckliga utifrån ett diskrimineringsperspektiv. Det bedöms således vara brister i arbetsmiljön snarare än diskriminering men att frågan bevakas löpande av FSG.

3.2 Ekonomisk uppföljning

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvik else	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	469,6	462,3	7,3	427,7	1 883,3	1 881,2	1 881,2	1 772,0
Kostnader	-497,5	-482,3	-15,2	-407,7	-1 952,3	-1 943,4	-1 943,4	-1 772,5
Kommunbidrag	1,0	3,9	-2,9	4,4	6,9	15,4	15,4	16,7
Resultat	-26,9	-16,1	-10,8	24,4	-62,1	-46,8	-46,8	16,2

Analys av utfall

3.2.1 Utfall till och med perioden

Förvaltningen består av två taxefinansierade verksamhetsområden; Vatten och avlopp (VA) och Avfall samt Återbruket som finansieras av sin försäljning. Därtill ingår från och med denna rapportering även de två nya kollektiven skyfall och tekniskt vatten som finansieras av skattemedel. Observera dock att tekniskt vatten i denna rapport inte redovisar något utfall eller prognos. Förvaltningen kommer att återkomma med siffror i nästkommande rapporteringar.

Observera också att prognos och utfall presenteras i ett och samma kapitel.

Effekterna av den pågående konflikten i Ukraina och oroligheterna på

världsmarknaden kan för perioden endast noteras i form av ökade priser på kemikalier samt en allmän osäkerhet kring ränteläget. Prognosen tar också höjd för kraftigt ökade priser på kemikalier och en stigande ränta, något som till stor del förklarar det prognosticerade underskottet för VA-kollektivet.

VA-verksamheten uppvisar för perioden ett negativt utfall jämfört med budget på – 13,3 mnkr. Prognosen är ett underskott på – 22,3 mnkr jämfört med budget.

Avfallsverksamheten uppvisar för perioden ett positivt utfall jämfört med budget på + 4,9 mnkr. Prognosen är ett överskott jämfört med budget på 7,0 mnkr. Den av regeringen avskaffade förbränningsskatten utgör den primära förklaringen till överskottet.

Återbruket redovisar för perioden ett underskott om totalt – 104 tkr jämfört med budget. Prognosen är ett marginellt överskott jämfört med på budget på 48 tkr.

3.2.1.1 VA-verksamhetens utfall och prognos

Resultaträkning

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2023	Budget 2023	Avvik else	Utfall fg år
Taxeintäkter	290,8	290,9	-0,1	1 183,1	1 186,1	-3,0	1 090,8
Övriga intäkter	29,8	19,5	10,3	88,4	78,8	9,6	124,4
Summa intäkter	320,6	310,4	10,2	1 271,5	1 264,9	6,6	1 215,2
Personalkostnader	-70,4	-71,7	1,3	-287,3	-300,8	13,5	-233,9
Köp av verksamhet (Gryaab)	-54,3	-52,3	-2,0	-213,5	-209	-4,5	-252,8
Övriga kostnader	-160,8	-138,0	-22,8	-569,6	-552,4	-17,2	-492,4
Summa verksamhetens kostnader	-285,5	-262,0	-23,5	-1 070,4	-1 062,2	-8,2	-979,1
Avskrivningar	-41,1	-41,1	0,0	-168,2	-164,3	-3,9	-147,7
Finansiella kostnader	-18,7	-18,7	0,0	-91,4	-74,6	-16,8	-51,4
Summa kapitaltjänstkostn ader	-59,8	-59,8	0,0	-259,6	-238,9	-20,7	-199,1
Resultat/Skuld för ändring	-24,7	-11,4	-13,3	-58,5	-36,2	-22,3	37,0

VA-verksamhetens utfall till och med perioden samt prognos för helåret

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgick till – 24,7 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på – 13,3 mnkr. Utfallet präglas framför allt av två

engångshändelser (rivning samt utrangering av Kodammarnas gamla pumpstation), vars effekter är budgeterade men inte periodiserade. Dessa avvikelser kommer alltså att minska under året.

Prognos för helåret är ett utfall på – 58,5 mnkr, vilket jämfört med budget på – 36,2 mnkr, är en avvikelse om – 22,3 mnkr.

Världsmarknadens effekter på VA-verksamhetens ekonomi har hittills främst gällt priset på kemikalier samt en kraftig stigande ränta, vilket ger en försämrad prognos för helåret. En närmare beskrivning av det återfinns nedan.

Taxeintäkter

För perioden uppgick taxeintäkterna till + 290,8 mnkr, vilket innebär ett marginellt underskott gentemot budget.

Prognosen för taxeintäkter är en avvikelse mot budget på – 3 mnkr. Antalet anslutningar ökar samtidigt som förbrukningen minskar, vilket påverkar de fasta taxeintäkterna positivt med + 2 mnkr, och de rörliga negativt med – 5 mnkr. Prognosen är dock osäker och tar inte höjd för samma kraftiga underskott som noterades under senhösten 2022.

Övriga intäkter

Avvikelsen för perioden uppgår till + 10,3 mnkr mot budget. Överskottet förklaras av en högre volym externt beställda projekt, något som matchas av motsvarande kostnader.

Prognosen för övriga intäkter förväntas uppgå till 88,4 mnkr, vilket innebär en avvikelse mot budget på + 9,6 mnkr. Det kan delvis, som ovan beskrivits, härledas till externt beställda projekt vars volymer bedöms vara högre än de budgeterade. Detta återspeglas samtidigt i högre kostnader för prognosen gällande övriga kostnader. Den höjda prognosen kan även förklaras av ny redovisning gällande arbetad tid för Skyfall (nytt kollektiv). Det innebär att den tid som personalen arbetar med skattefinansierade skyfallsprojekt återfinns som en intäkt hos VA-kollektivet. Motsvarande kostnad återfinns under Skyfalls resultaträkning nedan.

Personalkostnader

Personalkostnader till och med mars redovisar en positiv avvikelse (+ 2,3 mnkr) mot budget. Den främsta förklaringen är korttidsfrånvaro och att en del av de rekryteringar som planerades blivit förskjutna.

Personalkostnaderna bedöms i denna prognos uppgå till 287 mnkr, vilket är en avvikelse om + 13,5 mnkr jämfört med budget. Precis som tidigare är det senarelagda rekryteringar och vakanser som förklarar överskottet. Intäkterna från arbetad tid i investering bedöms bli något mindre än de budgeterade nivåerna.

Köp av huvudverksamhet

Avvikelsen på – 4,5 mnkr för Gryaabs verksamhet beror på en högre avgift för 2023 än vad som budgeterats. Avgiftshöjningen är orsakad av avräkning utifrån 2022 års avgift.

Övriga kostnader

Övriga kostnader till och med mars redovisar en negativ avvikelse – 22,3 mnkr mot budget. Den främsta förklaringen är ökade priser på kemikalier, högre volymer på externt beställda projekt (EBP:er) (återfinns även som högre intäkter ovan) samt de två engångseffekter som nämndes inledningsvis, och som avser rivning samt utrangering av gamla Kodammarnas pumpstation. Dessutom finns en avvikelse som beror på ökade IT-kostnader Intraservice. Ökningen beror på ny kostnadsfördelningsmodell samt ökade kostnader Intraservice och besked om kostnadsökningen kom efter att budget var beslutad.

Prognosen är en avvikelse mot budget, om – 17,2 mnkr, vilket framför allt beror på högre kostnader för kemikalier, högre volym av EBP:er samt införande av nytt verksamhetssystem. Den totala negativa avvikelsen förbättras dock av lägre kostnader för inköp av mätare, då projektet gällande digitala mätare försenas då ny teknik ska provas tillsammans med Göteborgs Energi, samt förändrat arbetssätt gällande detaljplaner som gör att vissa projekt förskjuts.

Avskrivningar

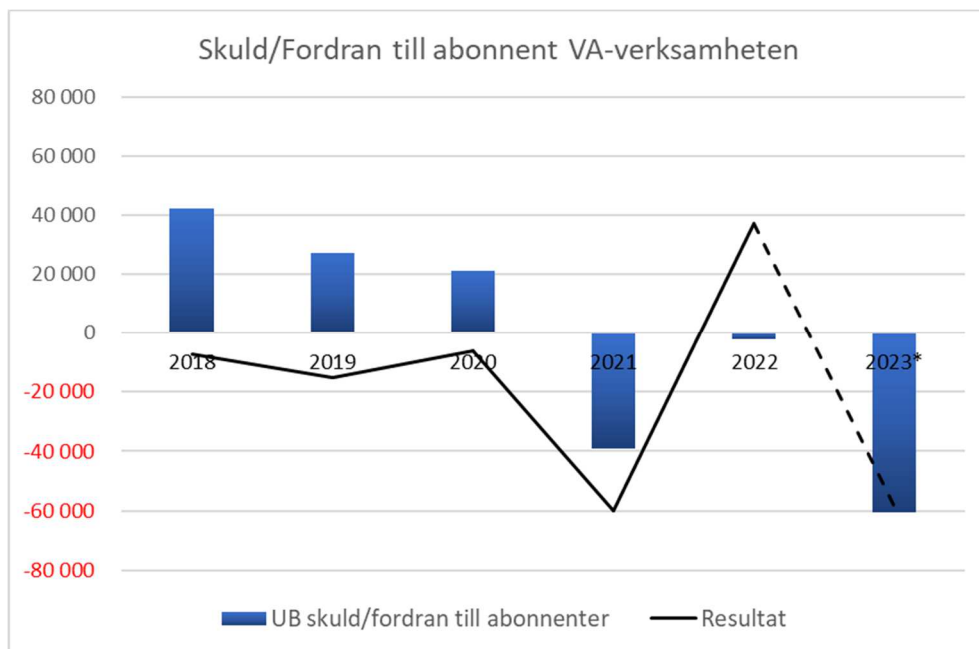
Kostnaderna för perioden är ett utfall i linje med budget. Prognosen är dock ett underskott om 4,0 mnkr jämfört med budget och beror på kommande aktiveringar. Denna post är dock förknippad med viss osäkerhet och bygger på antaganden om genomsnittlig avskrivningstid och aktiveringstidpunkt för pågående investeringsprojekt.

Finansiella kostnader

För perioden är avvikelsen marginell, – 0,1 mnkr. Här ligger dock det för VA-kollektivets enskilt största prognosticerade underskott (– 16,8 mnkr) och det bygger på en kraftig ökning av räntekostnaderna framöver. Från och med 2023 har förvaltningen gått från att använda stadens internränta till kontokreditsränta. Denna ränta är i dagsläget högre än internräntan. Därtill är den kontokreditsränta som användes i budgetberäkningen lägre än vad som prognosticeras i denna rapport. Räntan för det första kvartalet var 1,4 % och bedöms stiga upp till 2 % till årets slut. Vidare baseras det slutliga utfallet också på antaganden om en ökning av låneskulden, vilket i sin tur är beroende på framdriften av pågående investeringar.

Utveckling skuld/fordran till abonnent

Det prognosticerade underskottet innebär att vår fordran på våra abonnenter ökar. Budgeten antog en ökning av fordran om 36,2 mnkr, vilket nu prognosticeras till 58,5 mnkr. Det innebär att VA-verksamheten kommer att ha en utgående fordran på abonnenter om 60,6 mnkr för 2023. Enligt vattentjänstlagen ska en fordran/skuld regleras inom 3 - 5 år.

3.2.1.2 Avfallsverksamhetens utfall och prognos

Resultaträkning

	Jan-mars			Helår			
Mnkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2023	Budget 2023	Avvik else	Utfall fg år
Taxeintäkter	143,7	145,8	-2,1	589,0	591,1	-2,1	528,8
Övriga intäkter	3,7	4,6	-0,9	16,3	18,6	-2,3	20,4
Summa intäkter	147,4	150,4	-3,0	605,3	609,7	-4,4	549,2
Personalkostnader	-6,3	-6,8	0,5	-27,0	-27,1	0,1	-23,5
Köp av huvudverksamhet	-122,6	-129,2	6,6	-505,5	-516,8	11,3	-469,9
<i>varav behandling</i>	-39,0	-46,7	7,7	-173,5	-187,9	14,4	-159,1
<i>varav insamling</i>	-68,3	-68,4	0,1	-275,0	-272,5	-2,5	-255,6
<i>varav övrigt (ÅVC:er mm)</i>	-15,3	-14,1	-1,2	-57,0	-56,4	-0,6	-55,2
Övriga kostnader	-15,5	-16,1	0,6	-64,4	-64,7	0,3	-65,8
Summa verksamhetens kostnader	-144,4	-152,1	7,7	-596,9	-608,6	11,7	-559,2
Avskrivningar	-2,0	-2,2	0,2	-8,7	-8,7	0,0	-8,3
Finansiella kostnader	-0,8	-0,8	0,0	-3,3	-3,0	-0,3	-2,4
Summa kapitaltjänstkostnader	-2,8	-3,0	0,2	-12,0	-11,7	-0,3	-10,7
Resultat/Skuldförändring	0,2	-4,7	4,9	-3,6	-10,6	7,0	-20,7

Avfallsverksamheten uppvisar ett utfall om 0,2 mnkr, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget om totalt 4,9 mnkr. Prognosen för helåret är en positiv avvikelse jämfört med budget om 7 mnkr.

Den främsta förklaringen till det prognosticerade överskottet är den avskaffade förbränningsskatten, som togs bort vid årsskiftet, vilket påverkar ekonomin positivt med drygt 11 mnkr. Detta motverkas delvis av en prisökning på avfallstransporter med ca 12 procent.

Taxeintäkter

Taxeintäkterna för perioden understiger budget med 2,1 mnkr och beror framför allt på att befolkningsökningen inte blivit så stor som budgeterat. Detta underskott bedöms kvarstå under året och uppgår således till – 2,1 mnkr jämfört med budget.

Övriga intäkter

Övriga intäkter är lägre än budget, 0,9 mnkr för perioden. Prognosen för helåret är intäkter om 16,3 mnkr, vilket är 2,3 mnkr lägre än budget. Detta beror framför allt på lägre råvarupriser för det material vi säljer.

Personalkostnader

Utfallet för perioden är ett marginellt överskott jämfört med budget. Prognosen för helåret innebär ett utfall i linje med budget.

Köp av huvudverksamhet

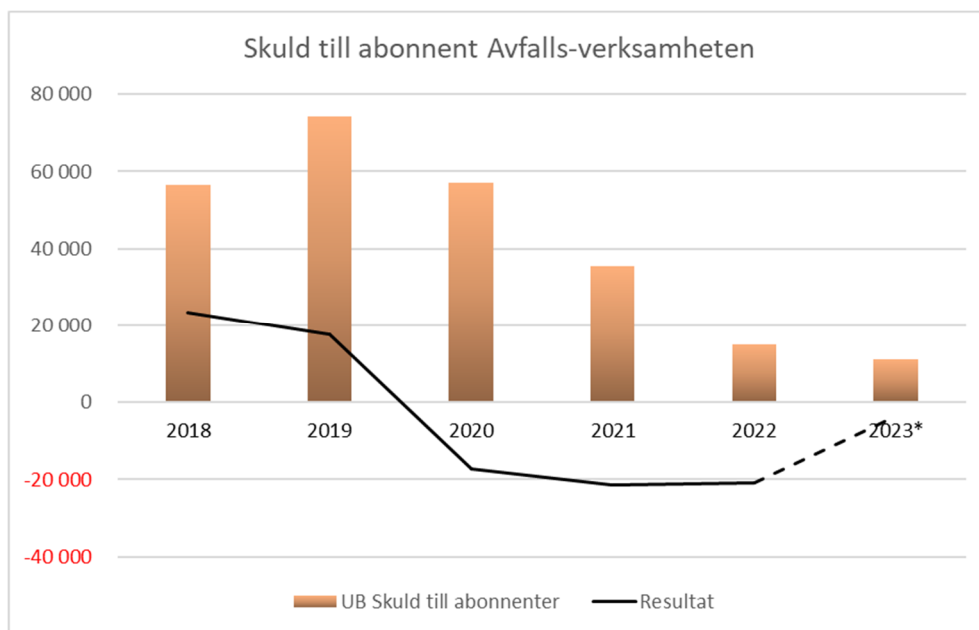
Som nämnts ovan påverkas köp av huvudverksamhet framför allt av en lägre förbränningsskatt. Avvikelsen för perioden uppgår till + 6,6 mnkr, men bedöms öka till + 11,3 mnkr för helåret. Kostnaderna för *behandling* påverkas också av en lägre befolkningsökning och mindre avfall på återvinningscentralerna än budgeterat, vilket leder till lägre kostnader. Detta trots ökade kostnader för *insamling* till följd av högre bränslepriser, en avvikelse som prognosticeras till – 2,5 mnkr jämfört med budget. Kostnaderna för hantering av lustgastuber fortsätter att öka och driver upp kostnaderna för hantering av farligt avfall med ca 4 - 5 mnkr.

Kapitaltjänstkostnader

Kapitaltjänstkostnadernas avvikelse, både för perioden och helåret, är marginella, även om avfallsverksamheten också påverkas av en ökad ränta under året. Effekten är dock inte alls lika stor som för VA-kollektivet och bedöms för helåret uppvisa ett utfall om 3,3 mnkr, vilket innebär en negativ avvikelse om 0,3 mnkr.

Utveckling av skuld/fordran till abonnent

Avfallsverksamheten har fortsatt en skuld till abonnenterna som minskar med det prognosticerade resultatet, även om det inte sker i den takt man avsåg i budget.

3.2.1.3 Återbrukets utfall och prognos

Resultaträkning

	Perioden	jan-mars		Helår			
Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2023	Budget 2023	Avvik else	Utfall fg år
Intäkter	1 418	1 466	-48	6 420	6 425	-5	6 276
Personalkostnader	-1 399	-1 299	-100	-5 248	-5 351	103	-5 222
Övriga kostnader	-223	-267	44	-1 117	-1 067	-50	-1 081

Summa verksamhetens kostnader	-1 622	-1 566	-56	-6 365	-6 418	53	-6 303
Avskrivningar							
Finansiella kostnader							
Summa kapitaltjänst-kostnader							
Resultat	-204	-100	-104	55	7	48	-27

Återbrukets verksamhet löper i allt väsentligt på enligt plan.

För perioden uppvisas visserligen ett underskott, vilket kan härledas till högre personalkostnader än budgeterat. Det beror på en högre andel timanställda än vad som budgeterats, delvis för att täcka upp för sjukfrånvaro. Därtill uppgår försäljningsintäkterna till 1 418 tkr för perioden, vilket är något lägre än budget.

Prognosen för helåret är ett mindre överskott mot budget. Personalkostnaderna bedöms minska samtidigt som intäkterna förväntas att uppgå till det budgeterade beloppet.

3.2.1.4 Skyfall utfall och prognos

Resultaträkning

jan-mars	Perioden			Helår			
tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2023	Budget 2023	Avvik else	Utfall fg år
Kommunbidrag	0	0	0	8 500	0	8 500	0
Personalkostnader	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-2 185	0	-2 185	-8 500		-8 500	0
Summa verksamhetens kostnader	-2 185	0	-2 185	-8 500	0	-8 500	0
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Summa kapitaltjänstkostnader	0	0	0	0	0	0	0
Resultat	-2 185	0	-2 185	0	0	0	0

För första gången redovisas nu det av skattekollektivet finansierade området skyfall som en egen redovisningsenhet.

Utfallet för perioden uppgår till 2,2 mnkr och utgörs framför allt av arbetad tid. Prognosen för året är kostnader om 8,5 mnkr, och kommer att täckas av kommunbidrag genom avrop.

3.2.1.5 Tekniskt vatten utfall och prognos

Resultaträkning

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2023	Budget 2023	Avvik else	Utfall fg år
Kommunbidrag	0	0	0	0	0	0	0
Personalkostnader	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetens kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Summa kapitaltjänstkostna der	0	0	0	0	0	0	0
Resultat	0	0	0	0	0	0	0

Här redovisas de kostnader förvaltningen har för driften av tekniskt vatten. Inför denna rapportering har ingen omföring gjorts av dessa kostnader, men de har en marginell påverkan på VA-kollektivet där de i dagsläget återfinns. Under året kommer en omföring att göras av så att kostnaderna går att följa i denna tabell.

3.2.2 Prognos

Se 3.2.1 utfall, som även innehåller prognos.

3.2.3 Investeringsredovisning

3.2.3.1 Investeringar

År 2023

Belopp i mnkr	Årets ack utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Inkomster	10	84	0	84
Utgifter	-197	-1 050	-1 267	217
varav reinvestering	-47	-216	-237	21
varav nyinvestering	-150	-834	-1 030	197
Investeringsnetto	-187	-966	-1 267	301

Planperioden 2021-2025

Belopp i mnkr	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021- 2025	Avvikelse
Inkomster	141	378		378
Utgifter	-1 468	-5 308	-6 106	798
varav reinvestering	-357	-1 256	-1 061	-195
varav nyinvestering	-1 111	-4 051	-5 045	994
Investeringsnetto	-1 327	-4 930	-6 106	1 176

VA, avfall, skyfall och tekniskt vatten exklusive exploatering.

Förvaltningen har gjort en bedömning av investeringsprognosen för mars baserat på utfall, tidigare prognoser, situationen i samhället samt tillkommande beslut.

Årsprognosen 2023 för investeringar och reinvesteringar VA och Avfall, exklusive exploatering, skyfall och tekniskt vatten, uppgår till 792 mnkr. Detta är en neddragning mot budget med 213 mnkr, se beskrivningar nedan för respektive verksamhetsområde.

Prognosen för skyfall är 9 mnkr och avviker med 3 mnkr från budget. Prognosen för tekniskt vatten är 250 mnkr, samma nivå som budget.

Investeringsprognosen 2021–2025 är neddragen jämfört med KF:s beslutade budget med 1 200 mnkr. Detta beror bland annat på att investeringsvolymerna år 2021 och 2022 inte uppnåts. Förmågan att genomföra investeringsprojekt bedöms stegvis öka. Utgifter till och med mars är 204 mkr vilket är högre än samma tid förra året (168 mnkr). Det är stor aktivitet i projekten, beställningar är gjorda och många projekt är i genomförandefas så utfallet beräknas öka enligt prognos.

Övriga inkomster för VA, som ej är exploatering, har inte varit budgeterade, därav budgetavvikelsen.

Redovisning per område

Investeringsområde, mnkr	Årets utfall		Prognos helår		Budget helår		Prognos 2021-2025		Budget 2021-2025	
	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink
VA-verksamheten										
Investering	-137	10	-564	84	-755	0	-3 455	378	-4 169	0
Reinvestering	-47		-215		-236		-1 252		-1 062	
Nettoinvesteringar	-184	10	-779	84	-991	0	-4 707	378	-5 231	0

Observera att Tekniskt vatten, Skyfall och exploatering inte är med i siffrorna i tabellen ovan.

Prognosen för VA nyinvesteringar och reinvesteringar 2023 är en justering till 212 mnkr lägre än budget. Neddragningen grundar sig i huvudsak på en riskbedömning att flera mindre och medelstora projekt inom vattenverk och avloppsavledning kan komma att flyttas fram i tid. Risken består i att genomförda förändringsarbeten inte får full effekt under året. Dessa projekt syftar till förnyelse och förbättrad funktion exempelvis minskat flöde av tillskottsvatten och säkrare dricksvattenleverans. Avvikelsen har en mindre påverkan på verksamheten och måluppfyllelsen det här året. Effekterna är större om avvikelsen upprepas under flera år. Förvaltningen kommer att värdera om budgeten som lagts för året varit för ambitiös.

Genomförda förändringsarbeten är förändrad organisation med tydligare fokus på projektgenomförande respektive planering samt arbetet med bemanning med nya ramavtal för konsulter samt rekrytering enligt personalförsörjningsplan. För att öka

förmågan arbetar vi också med att förändra arbetssätt inom projektverksamheten såsom bättre rutiner, mindre resurskrävande entreprenadformer, mm.

För VA är investeringsplanen minskad 2021–2025 jämfört med KF:s beslutade budget med 524 mnkr. Detta beror bland annat på att investeringsvolymerna år 2021 och 2022 inte uppnåts.

Investeringsområde, mnkr	Årets utfall		Prognos helår		Budget helår		Prognos 2021-2025		Budget 2021-2025	
	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink
Nyinvesteringar	-1,3		-11,5		-13,5		-126		-270	
Reinvesteringar	-0,01		-0,75		-0,7		-4		-5	
Nettoinvesteringar	-1,3		-12,5		-14,2		-130		-275	

Prognosen för avfallsverksamhetens nyinvesteringar och reinvesteringar 2023 är en neddragning mot budget med 2 mnkr. Neddragningen beror på senarelagda investeringar på återvinningscentralerna Bulycke och Tagene samt något lägre prognos för investeringskostnaderna för den nya kretsloppsparken.

För avfall är investeringsplanen minskad 2021–2025 jämfört med KF:s beslutade budget. Detta beror på att Higab kommer att ta större delen av investeringskostnaden för den nya kretsloppsparken, vilket tidigare låg i Kretslopp och vattens investeringsbudget. Ändrad lagstiftning för insamling av matavfall och förpackningar innebär investeringar i behållare för perioden 2023–2028, vilket innebär att minskningen motverkas något. Investeringsprojektet för den nya kretsloppsparken startas under 2023 och kommer att pågå till och med 2026, enligt plan.

3.2.3.2 Exploateringsinvesteringar

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster	20	75	62	148	366	309
Utgifter	-7	-140	-120	-165	-558	-905
Netto	13	-65	-58	-17	-192	-596

Analys av pågående och kommande projekt och tidplaner har gjorts och bedömningen är att kostnadsprognosen höjs med 20 mnkr jämfört med budget för 2023. Prognos för inkomster ökar med 13 mnkr jämfört med budget på grund av ökad taxa.

Utökningen av kostnadsprognosen på 20 mnkr beror på att två stora projekt är i genomförandefas (Järnbrott och Skra bro) och att en återhämtning nu sker efter lågt kostnadsutfall under 2022.

Prognosen för planperioden 2021–2025 har skrivits ner jämfört med KF budgeten för planperiodens 2021-2025. Prognosens minskning jämfört med budget för planperioden är netto 404 mnkr. Utgifterna minskas med 347 mnkr. Orsaken är tidigare års låga kostnadsutfall samt en anpassning till staden minskade exploateringstakt och konjunktur.

Intäkter från anläggningsavgifter för exploateringsprojekt beslutas som en del av kommunfullmäktiges beslut om VA-taxa i december. För 2023 beslutade en 20 procent taxeökning.

3.2.3.3 Analys av investerings- och exploateringsverksamheten med anledning av omvärldsläget

I de flesta av de entreprenader som Kretslopp och vatten har på ledningsnätet så innefattar materialkostnaderna cirka 25 – 35 procent av totalkostnaderna. Kostnadsökningarna har stabiliserats, och förväntas att i mindre omfattning påverka kostnaderna under 2024, dock bör uppföljning genom täta indexintervaller göras.

Betydande antal tidsförskjutningar i projekt skedde under 2022, i huvudsak på grund av brist på kompetens och förskjutning av antagande av detaljplaner. Vi ser nu en återhämtning, vilket gör att utfallet i entreprenader ökar 2023. Vi ser att vi har fler inkomna anbud vid upphandlingar.

3.2.3.4 Skyfallsinvesteringar

Prognosen för helåret 2023 är på 9 mnkr, vilket är 3 mnkr lägre än budget. Ett stort projekt, Fjärdingsplan, pågår och upphandling är gjord. Flera utredningar pågår.

Prognosen för planperioden 2021–2025 är lägre än budget med 30 mnkr. Vi räknar med en stegvis ökning av vår förmåga att genomföra skyfallsprojekt.

Uppskattade utgifter för skyfall ska ses som indikativa i detta läge. Stora investeringar kan förväntas framåt men hur snabbt dessa kan genomföras beror på hur politiken beslutar kring målbild och ambitionsnivå.

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster						
Utgifter	-0,2	-9	-12	-1,3	-70	-100
Netto	-0,2	-9	-12	-1,3	-70	-100

3.2.3.5 Tekniskt vatten investeringar

Genomförande av projektet är påbörjad och material är beställt. Projektet löper på enligt plan.

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster						
Utgifter	-11	-250	-250	-15	-400	-500
Netto	-11	-250	-250	-15	-400	-500

3.2.3.6 Större investeringsprojekt

Alelyckan ultrafilter och dricksvattenkemikalier

Kommunfullmäktige har år 2018 beslutat godkänna investeringsprojektet Alelyckans ultrafilter och dricksvattenkemikalier. Projektets syfte är att installera ultrafilter på Alelyckans vattenverk för att komplettera den mikrobiologiska barriärverkan på vattenverket. Med ultrafilter förbättras leveranssäkerheten av dricksvatten och ges skydd mot vattenburen smitta. Vattenburen smitta bedöms idag som den största hälsorisen för allmän dricksvattenförsörjning baserad på ytvatten.

Under året har byggnationen av den nya ultrafilterbyggnaden kommit i gång. Jord- och bergschakt är färdigställda och i nuläget har betonggjutningar påbörjats.

En ny tidplan har tagits fram, som innebär att projektet bedöms bli klart under kvartal 2 år 2026. Nämndens beslutade budget är 780 mnkr i 2018 års prisnivå, vilket innebär att vi inte nyttjar hela beslutade ramen från fullmäktige.

Renovering av avloppspumpstation - Kodammarna

Projektet renovering av avloppspumpstation - Kodammarna fortlöper. Etapp 2 är slutförd och anläggningen är driftsatt i samarbete med Gryaab. Rivningen av den gamla stationen, Etapp 3, är i slutfas. Den fjärde etappen i projektet är byggnation av en verkstad och servicebyggnad. Upphandlingen är klar och byggnation påbörjas i maj. I den senaste prognosen för projektet ligger kostnaderna inom budgetram.

Björlanda pumpkedja

Projektet innebär utbyggnad av omkring sex km överföringsledningar för avlopps- och dricksvatten mellan Skra bro och Kärrdalen samt nybyggnation av två spillvatten- och en dricksvattenpumpstation. Möjligheten att avleda avloppsvatten från området runt Skra bro är begränsad. Det befintliga avloppssystemet uppfyller inte gällande dimensioneringskrav. Vidare kommer även projektet förstärka leveranssäkerheten av dricksvatten och försörja planerad bebyggelse. Projektet är indelat i olika etapper. Etapp A har färdigställts och slutbesiktigats och statusen på Etapp B är att den ska vara driftsatt till sommaren 2024. Nämndens beslutade budget är 410 mnkr i 2022 års prisnivå vilket innebär att vi inte nyttjar hela beslutade ramen från fullmäktige.

Tekniskt vatten

Vad gäller projektet tekniskt vatten har det den 22 november 2022 undertecknats ett kontrakt mellan Göteborgs Stad och NOVO, som rör utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten. Vidare har Kretslopp och vatten den 23 november 2022 undertecknat ett kontrakt med den tilldelade entreprenören Annebergs bygg & anläggning AB. För projektet pågår övergripande projektering. Ledningssträckan för projektet uppgår till ca 6 km. Projektet är uppdelat i sju etapper. För etapp 3 är detaljprojektering påbörjad och byggstarten var beräknad till 20 mars 2023. Detaljprojektering och utbyggnad kommer att ske parallellt fram till slutbesiktning i slutet av juli 2024. Nämndens beslutade budget är 400 mnkr i 2022 års prisnivå, vilket innebär att vi inte nyttjar hela beslutade ramen från fullmäktige.

3.2.4 Uppföljning kapitalkostnader

Belopp i mnkr	Nominering 2023	Nämndbudget 2023	Utfall perioden	Prognos helår 2023	Utfall helår 2022
Avskrivningar	-169	-173	-43	-177	-156
Ränta	-63	-78	-13	-95	-54
Totalt	-232	-261	-56	-271	-210

Avskrivningskostnaderna prognosticeras bli lite högre än budgeterat. Vi har en genomsnittlig avskrivningstid på 55 år. Under första kvartalet färdigställdes anläggningar för 565 mnkr.

Från och med 2023 har Kretslopp och vatten gått från att använda stadens

internränta till kontokreditsränta. Denna ränta är i dagsläget högre än internräntan. Därtill är den kontokreditsränta som användes i budgetberäkningen klart lägre än än vad som prognosticeras i denna rapport. Förvaltningen använder stadens ränteprognoser. Denna ränta var för det första kvartalet 1,4 procent och bedöms stiga upp till 2 procent till årets slut.

En effekt av ökande avskrivningar och ökande ränta är att ökande investeringsvolymerna inte visar sig fullt ut de första åren utan först på några års sikt. Ökade investeringsvolymerna kommer att medföra en ökad låneskuld, ökade kapitalkostnader och därmed en ökad räntekänslighet.

Till stor del finansierar förvaltningens investeringar med gröna obligationer.

3.2.5 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i mnkr)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
Skattekollektivets ekonomiska ansvar för nedlagda deponier	0,25	1,0	1,0
Dagvatten			
Skyfall			8,5
Tekniskt vatten			0
Västsvenska paketet	0,49	2,0	2,0

De av skattekollektivet finansierade delarna som avser dagvatten/skyfall och tekniskt vatten redovisas från och med denna rapport under egna kapitel 3.2.1.4 samt 3.2.1.5

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Åtgärder kopplade till energiförsörjningen

3.3.1.1 Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23.

Hur har nämnden/styrelsen informerats om uppdraget och dess genomförande?

Nämnden har informerats om uppdraget i samband med muntlig föredragning 2022-12-08 § 229 *Information säkerhet*. Presidiet har kontinuerligt uppdaterats under punkten *säkerhetsläget* när det gäller eventuella åtgärder med påverkan på verksamheten (steg 2 och 3 i åtgärdstrappan). Rapportering till SLK har skett enligt rutin för WIS, på ytan Göteborgs Stads samverkan Energi 2022/23.

Hur säkerställer ni att arbetet med planerade och redan genomförda åtgärder fortgår i verksamheten efter projektets avslut?

Förvaltningen har genomfört en energikartläggning av hela Kretslopp och vattens verksamhet och i kartläggningen finns också förslag till en energiplan. Rapporten beskriver en energikartläggning av förvaltningens verksamhet år 2020. Målet med

arbetet är att Kretslopp och vatten ska öka kunskapen och medvetenheten om förvaltningens energianvändning och även ta fram förslag på energieffektiviserande åtgärder. Utöver energieffektivisering utvärderas också potentialen för ökad egenproduktion av el samt möjligheter till att kapa effekttoppar. Flera av de åtgärder som har redovisats till projektet Samordning elbesparing kommer att verkställas genom arbetet med energiplanen.

Vidmakthållande av redan genomförda åtgärder av enklare karaktär hanteras inom ramen för förvaltningens systematiska miljöarbete och kommer särskilt redovisas och följas upp i förvaltningens verksamhetsplaner och -uppföljning.

Vid ett scenario där steg 3 åtgärder enligt åtgärdstrappan i vägledningen (framtagen i projektet) kan behöva vidtas, hur ser beslutsgången ut för att kunna agera?

Ordinarie beredskapsorganisation (tjänsteman i beredskap och chef i beredskap) eller en organisation med förstärkt samordning (förstärkt ledningsfunktion) hanterar uppkomna störningar och kan fatta beslut om åtgärder som kan medföra större verksamhetspåverkan. I händelse av en situation med större omfattning och eventuell stor påverkan på brukarna är det förvaltningsdirektören eller av denne utsedd krisledare som fattar beslut, om tiden medger i samråd med Stadsledningskontoret.

3.3.2 Kretslopp och vattennämndens ansvar att driva och samordna stadens skyfallsfrågor

Förvaltningen har på grund av juridiska hinder, otydlig ansvarsfördelning och avsaknad av långsiktiga stadengemensamma mål inte haft förutsättningar att genomföra så många skyfallsanläggningar som önskat. Detta har även resulterat i att berörda förvaltningar inte avsatt nog med resurser för att skapa handlingskraft i genomförande av skyfallsanläggningar. Konsekvensen av detta är att det inte byggs en robust stad och att samhällsviktiga anläggningar och fastigheter kommer att översvämmas vid ett skyfall.

Kretslopp och vatten har efter dialog med stadsledningskontoret en ambition om att ta fram långsiktiga mål för skyfall som kan föras in i stadens klimatanpassningsplan. Staden behöver komplettera dessa mål med flera verktyg så som en strategi och en åtgärdsplan och en stärkt organisation för skyfallsfrågor. Det är också angeläget att samtliga berörda förvaltningar i staden säkerställer en tillräcklig kompetens- och resurssättning kopplat till respektive parts ansvar i frågan.

Kretslopp och vatten försöker nyttja en nyinrättad funktion för styrning och samordning av vattenfrågor i staden för att skapa förståelse och engagemang för frågorna.

4 Styrinformation till nämnden

4.1 Nämndens mål och indikatorer

4.1.1 Grunduppdrag (KoV)

4.1.1.1 Centrala mål: Säker dricksvattenförsörjning

Beskrivning

Säker dricksvattenförsörjning är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Dricksvattenförsörjning är en huvudprocess som består av processerna råvattenförsörjning, dricksvattenproduktion och dricksvattendistribution.

Måloppfyllelse.

Viss måloppfyllelse

Kommentar

De totala klagomålen ligger lägre än normalt, liksom de tre delkategorierna; missfärgat dricksvatten, smak och lukt.

Från årsskiftet gäller ny lagstiftning inom dricksvattenområdet och anpassning till denna pågår. Förändringen medför ändringar av rutiner och arbetssätt, nya provtagningsprogram, vissa förändrade krav och en justerad terminologi. Implementeringen har så här långt gått mycket bra men kommer att kräva insatser under hela året. I arbetet med långsiktig verksamhetsplan omhändertas en del av de ökade kraven på riskbaserat arbetssätt inom dricksvattenförsörjning.

Råvattenförsörjningen har fungerat väl under perioden. Väterns nivå är återställd och detta har minskat problem med saltvattenpåverkan i Göta älv. Samtliga tillfällen med avvikande kvalitet i älven har kunnat stängas bort och råvattnet till vattenverken har uppfyllt alla branschriktlinjer, vilket bidrar till måloppfyllnaden.

Dricksvattenproduktionen har under perioden haft driftavvikelser, men inga kvalitetsavvikelser enligt gällande lagstiftning. Arbetet med ultrafilter på Alelyckans vattenverk pågår, för att ytterligare förbättra vattenkvaliteten och öka måloppfyllnaden. Förnyelsetakten på vattenverken är fortsatt lägre än behovet, och anläggningarna åldras snabbare än de förnyas, både processanläggningen och fastigheterna. Med hjälp av tekniskt stöd för underhåll kommer förutsättningarna att förnya bli bättre. Förvaltningen bedömer att det finns potential att optimera reningsprocessen och minska miljöpåverkan, men arbetet med underlag för analys och beslut behöver fortsätta.

Dricksvattendistributionen har fungerat väl under perioden. Några rörbrott som inträffade på större ledningar under första kvartalet påverkade inte leveransen. Tack vare gynnsam väderlek har det varit färre akuta läckor, som annars brukar tynga organisationen i början av året. Kvaliteten på distribuerat vatten har hittills

under året varit bättre än målnivån. Inga prover har överskridit gränsvärdena.

Mätvärdet för läckaget fortsätter att vara relativt lågt jämfört med tidigare år och visar det lägsta värdet på många år (18 m3/km ledning och dygn till och med februari, med målnivån 14 m3/km). Det antas dock att mätvärdet påverkats nedåt av en sjunkande förbrukning och inte nödvändigtvis beror på ett minskat läckage. Med fler uppkopplade mätare kommer mätvärdet att bättre spegla läckaget, även när förbrukningen ändras.

Den behovsstyrda förnyelsetakten av ledningsnätet ökade något under 2022, men det finns för närvarande inget bra sätt att följa upp mätvärdet för förnyelsetakten löpande under året. Det gynnsamma värdet har frigjort resurser och fler projekt har kunnat genomföras under perioden. Stomnäsprojekten som genomförs i syfte att förstärka vårt större ledningsnät pågår och utförs enligt plan, med några projekt i genomförandefas och andra i tidigare skede. Avseende förnyelse av anläggningar så pågår arbete med ett antal reservoarer under årets första halva.

Projektverksamheten, som samlar de större projekten för förbättrad leveranssäkerhet och kvalitet, följer planen för kvartalet. För att öka måluppfyllelsen inom dricksvattendistributionen behöver redan initierade åtgärder fortsätta, bland annat att anlita fler externa utförare.

Sammantaget bedöms målet om säker dricksvattenförsörjning uppfyllas till viss del och utvecklingen går åt rätt håll.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: mer än 95 % störningsfri drift	93%	82%	92%	95%
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: 100 % avseende specifika krav enligt livsmedelsverket samt barriärverkan	93%	77%		100%
Andelen tid med en faktisk råvattenkvalitet som uppfyller branschriktlinjerna, prestationsmått, målvärde: 95 %	100%	100%	100%	95%

"Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten avseende specifika krav enligt livsmedelsverket samt barriärverkan" mäts på årsbasis.

4.1.1.2 Centrala mål: Robust avloppshantering

Beskrivning

Robust avloppshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Avloppshantering är en huvudprocess som består av processerna avleda avloppsvatten och rena avloppsvatten.

Måluppfyllelse.

Viss måluppfyllelse

Kommentar

Nederbörden har inledningsvis under året varit betydligt högre än normalt (drygt 200 mm jan-feb jämfört med 30 årsmedel på 128 mm). Detta, i kombination med nya rutiner vid höga flöden, har påverkat nödavledningen från spillvattenpumpstationer, som är väsentligt högre än normalt. Ca 40 procent av målvolymen för året nåddes redan i februari. Även bräddning från kombinerat nät bedöms ha ökat jämfört med normalt, men detta är svårt att kvantifiera. Dessa resultat drar ner bedömningen av måluppfyllnaden för året.

Flera åtgärder för att minska påverkan från utsläpp av orenat spillvatten och öka måluppfyllnaden pågår, en del i samarbete med Gryaab. För att minska risk och konsekvens av driftstörningar, minska klimat- och miljöpåverkan samt ge bättre underlag för prioritering av förnyelse och investeringar testas sensorer i avloppsnätet. Detta kommer att bidra till måluppfyllnaden på sikt.

Tillskottsvattenmängden är inte meningsfull att följa upp månadsvis och måluppfyllelsen är därmed svårbedömd. Projektverksamheten för att förbättra kvaliteten på avloppsvattnet och minska andel tillskottsvatten går i rätt riktning med många pågående projekt, om än lägre än budget.

Förnyelsen av ledningsnätet ökade starkt under 2022. Utfallet under året går inte att följa ännu men bedömningen är att takten fortsätter att vara hög även under 2023. Förnyelse av anläggningar ökar under året men trots det kommer vi inte att uppnå målsättning på antal anläggningar/år. Arbete med att effektivisera processen och öka takten för projektens genomförande genom bland annat standardisering pågår.

Antalet avloppsstopp visar inte den önskade förbättringen, utan följer en normal nivå. Antal inträffade översvämningar ligger något under medelnivån trots ökad nederbörd, vilket bedöms bero på nederbördens karaktär tillsammans med att vissa åtgärder genomförts.

Dagvattenanläggningar för rening har tillkommit under flera år och bedömningen är att det kommer att fortsätta. Under en period med oklart ansvar inom staden har flera anläggningar byggts utan kvalitetssäkring och överlämning till drift. Under året pågår ett arbete inom Kretslopp och vatten med att identifiera anläggningar som vi ansvarar för och att förbättra rutiner. Utvecklingen bidrar till ökad måluppfyllnad.

Uppföljning av utföraren Gryaabs uppdrag och samarbetet med oss som beställare utvecklas, bland annat med optimering av flöden. Indikatorer för avloppsrening har tagits fram. En värdering visar att Gryaab har en prisvärd reningsprocess i jämförelse med övriga storstäder i Sverige och reningsresultatet är med god marginal under gränsvärdena.

Bedömningen av måluppfyllelsen för hela området är att det uppfylls till viss del och utvecklingen går åt rätt håll. För att öka måluppfyllelsen handlar det till stor del om att fortsätta på redan initierade och igångsatta åtgärder.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 0,8% av ledningsnätet	0,43%	0,58%		0,8%
Behovsbaserad styrd förnyelse av pumpstationer, målvärde: 7 st per år	0st/år	0st/år		7st/år
Andel behandlat dagvatten från kraftigt förorenade ytor till känslig lokal recipient ska öka				

"Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät" mäts på årsbasis. Bedömningen är att takten fortsätter att vara hög under 2023. Gällande "Behovsbaserad styrd förnyelse av pumpstationer" är bedömningen att antal anläggningar ökar under året men målvärdet för året kommer sannolikt inte att nås. Måttet "Andel behandlat dagvatten från kraftigt förorenade ytor(...)" är under bearbetning.

4.1.1.3 Centrala mål: Hållbar avfallshantering

Beskrivning

Hållbar avfallshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Avfallshantering är en huvudprocess som består av processerna förebygga avfall, samla in avfall och behandla avfall

Måluppfyllelse.

Viss måluppfyllelse

Kommentar

Driften fungerar väl och kundklagomålen är fortsatt få. Antalet ton avfall till förbränning sjunker och insamlat matavfall ökar, i målens riktning. Avfallsmängderna förväntas sjunka ytterligare med hushållens försämrade ekonomi. Besöken på återvinningscentralerna är lägre jämfört med samma period 2022, vilket kan bero på vädret under perioden eller vara en tidig indikation på avfallsminskning kopplat till lågkonjunkturen. Två kampanjer om matavfall har pågått under perioden, *All in mot matsvinn*, som ska bidra till att förebygga matavfall och *Gör det inte svårare*, som ska bidra till att öka utsorteringen och därmed ge högre måluppfyllnad.

En ökad måluppfyllnad är beroende av att göteborgarna sorterar sitt avfall. Senast genomförda plockanalys visar att soppåsen fortfarande innehåller mycket förpackningar och matavfall. Plockanalysen visar också att boende i villa är något bättre på att sortera sitt avfall (ca 45 procent är restavfall i soppåsen, övrigt är matavfall och förpackningar) än boende i flerbostadshus (ca 38 procent är restavfall).

Under årets första kvartal har förvaltningen prioriterat att ta sig an nya uppdrag inom avfallsverksamheten som följer av förändrad lagstiftning avseende förpackningar och biologiskt avfall. Införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar kommer långsiktigt att bidra till flera av avfallsplanens mål om minskade mängder förpackningar i restavfallet och minskade mängder till förbränning och därmed även bidra till en hållbar avfallshantering. Införande av obligatorisk matavfallssortering och åtgärder som Renova vidtar för att minska rejektet på förbehandlingsanläggningen för matavfall på Marieholm kommer på sikt att bidra till ökad näringsåtervinning och biogasproduktion. Det utökade ansvaret för förpackningar tillsammans med samtidiga förändringar avseende matavfallet innebär en hög arbetsbelastning under tidspress och försvåras av ett byte av verksamhetssystem som pågår under året.

Bedömningen av måluppfyllelsen för hållbar avfallshantering är att det uppfylls till viss del och med en positiv trend.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
-----------	-------------	-------------	-------------	---------------

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Kundklagomål i förhållande till totala antal hämtningar/töm, målvärde: ska inte överstiga 0,04 %	0,02%	0,01%		<0,04%
Mängden avfall till förbränning ska minska, målvärde: <138 000 ton	139 280ton	136 118ton	32 745ton	<138 000ton
Öka mängden matavfall som går till biogasproduktion och näringsåtervinning, målvärde: öka	21 622ton	22 491ton	5 765ton	22 500ton

Utfall för perioden för måttet "Kundklagomål i förhållande till totala antal hämtningar/töm" är 0,003%.

4.1.1.4 Centrala mål: Trygg skyfallshantering

Beskrivning

Trygg skyfallshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Detta är en ny huvudprocess som tillkommit under 2022. Kretslopp och vatten har i uppdrag att samordna och driva skyfallsfrågan i nya och befintliga områden i Göteborg och ska säkerställa att nödvändiga åtgärder genomförs.

Måluppfyllelse.

Viss måluppfyllelse

Kommentar

Förvaltningen behöver bidra till att kommunfullmäktige fattar de beslut om stadens skyfallsarbete som saknas och att få berörda aktörer i staden att ta sitt ansvar för skyfallsfrågorna. En starkare styrning behöver skapas genom förankrings- och påverkansarbete på flera organisatoriska nivåer.

Förvaltningen har på grund av juridiska hinder, otydlig ansvarsfördelning och avsaknad av långsiktiga gemensamma mål i staden inte haft förutsättningar att genomföra så många skyfallsanläggningar som planerats. Berörda förvaltningar har inte avsatt tillräckligt med resurser för att skapa handlingskraft och få till skyfallsanläggningar. Konsekvensen av detta är att vi inte bygger en robust stad och att samhällsviktiga anläggningar och fastigheter kommer att översvämmas vid skyfall.

Kretslopp och vatten har tillsammans med stadsledningskontoret identifierat att långsiktiga mål för skyfall kan komplettera stadens klimatanpassningsplan. Staden behöver utöver detta fler verktyg så som en strategi och en åtgärdsplan och en stärkt organisation för skyfallsfrågor. Det är också angeläget att samtliga berörda förvaltningar i staden säkerställer en tillräcklig kompetens- och resurssättning kopplat till respektive parts ansvar i frågan. Kretslopp och vatten försöker nyttja en nyinrättad funktion för styrning och samordning av vattenfrågor i staden för att komma framåt i frågorna.

Positivt är att skyfallsfrågorna har förts in i stadens nya översiktsplan och tas bra om hand i stadens fysiska planering. Kretslopp och vatten genomför dagvatten- och skyfallsutredningar i samtliga detaljplaner med gott resultat och god effekt.

Sammantaget bedöms området ha viss måluppfyllnad.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Antal källaröversvämningar, målvärde: xx st/år	69st/år	84st/år	14st/år	

Indikator under utarbetande.

4.1.2 Utvecklingsarbete (KoV)

De av nämnden beslutade miljö- och klimatmålen samt mål utifrån förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner lägger grunden till förvaltningens utvecklingsarbete. De långsiktiga planerna aktualiseras varje mandatperiod och nytt nämndbeslut fattas. I linje med dessa planer bedrivs ett aktivt forsknings- och utvecklingsarbete (FoU).

Målen inom förvaltningens utvecklingsarbete följs upp och redovisas i delårsrapport i augusti. Nedan följer en lägesbeskrivning av viktiga områden inom det utvecklingsarbete som bedrivs.

De långsiktiga verksamhetsplanerna ska svara upp för den långsiktiga planeringen av förvaltningens insatser inom vatten-, avlopps-, skyfalls- och avfallsfrågor. I de långsiktiga planerna ingår även insatser för miljö- och klimat. Arbete pågår gällande uppdatering av de långsiktiga planerna. Det innebär att nya planer kommer att antas och ersätta tidigare åtgärdsplaner för vatten och avlopp. Planerna kommer bland annat att innehålla nya målbilder och vara integrerade med stadens stadsutveckling så att åtgärderna kan synkroniseras på ett bra sätt. För avfallsområdet omhändertas den långsiktiga planeringen även i den av kommunfullmäktige antagna avfallsplanen. Avfallsplanen kommer att utgöra basen för förvaltningens långsiktiga plan inom avfallsområdet. För skyfallsområdet finns förslag på långsiktiga mål från Kretslopp och vatten, som förhoppningsvis kommer att implementeras och beslutas inom stadens klimatanpassningsplan. Planen är ett kommunfullmäktigeuppdrag som är i samrådsfas.

I verksamhetsplaneringen för 2023 har samtliga enheter och avdelningar planerat för miljö- och klimatarbete utifrån förvaltningens beslutade miljö- och klimatmål. Enheterna har även planerat sitt arbete för året utifrån en genomförd miljö- och klimatutredning. Förvaltningen kan redan nu se att verksamhetens bidrag till miljö- och klimatmålen går tydligt i rätt riktning. Exempel från projektverksamheten är att solceller planeras på nya byggnader, kompetensutveckling har genomförts avseende miljö i projekt och fossilfria drivmedel på alla egna fordon finns eller är beställda. Aktiviteter som snart genomförs är eldrift i ett par förnyelseprojekt och nya miljökrav i entreprenadupphandlingar.

Förvaltningen har i nätverket Waste refinery bidragit både planeringsmässigt och ekonomiskt till att konferensen Avfall i Nytt Fokus gick av stapeln i mars. Konferensen tog upp bland annat beteendepåverkan för en ökad resurshantering, slamåtervinning, avfallshanteringens roll i en cirkulär ekonomi, avfallshanteringens historia och framtid, potentialen med kemisk återvinning och återvinning av kritiska metaller tillsammans med de över 100 åhörarna.

Inom vattenområdet har förvaltningen fortsatt att arbeta aktivt med hur framtidens regionala vattenförsörjning bör se ut inom projektet SVAR (stärkt vattenförsörjning inom göteborgsregionen) i regionen. Intressanta områden är att se hur vattenbalansen i regionen ser ut och vad det finns för samverkansbehov och möjligheter. Ett annat viktigt FoU-område är utveckling av digital teknik för läckageminskning.

4.1.3 Dem vi är till för

Sammanfattningsvis har verksamheten under perioden bedrivits med vissa avvikelser, och begränsad måluppfyllelse.

Driften fungerar väl och kundnöjdheten är fortsatt hög. Dock har belastningen på Kundservice under perioden varit mycket hög, vilket påverkat svarstider och kundnöjdhet.

Intäktsprocessen kommer att effektiviseras efter ett beslut om tätare fakturering.

Driftsättningen av ett nytt kund- och verksamhetssystem har försenats flera gånger, därtill har budgeten kraftigt överskridits. Stora utmaningar finns i att integrera kringliggande system och externa parter. Förseningen hindrar andra viktiga projekt kring automatisering, effektivisering och utvecklat kundarbete.

4.2 Uppdrag från KF/KS i och utanför budget

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
 Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att utreda hur hanteringen av matavfall kan förbättras. <i>Uppdragsår</i> 2022 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut	 Avslutad Tertial 1 2023 2023-04-18 Uppdraget förklarades avslutat vid nämndsammanträde KVN 2023-03-16 §18.
 Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att under 2021 påbörja utredning där möjligheten att infoga mål och åtgärder, i den lokala bilagan för Göteborgs Stad, gällande farligt avfall, deponier och masshantering ska undersökas. <i>Uppdragsår</i> 2020 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut	 Avslutad Tertial 1 2023 2023-03-21 Uppdraget förklarades avslutat vid nämndsammanträde KVN 2023- 02-09 §28
 Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att ta fram förslag på nya och kostnadsberäknade åtgärder och aktiviteter för ökad måluppfyllelse som kan inkluderas i ordinarie uppföljning, arbetet ska påbörjas under 2021. <i>Uppdragsår</i> 2020 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut	 Pågående Tertial 1 2023 2023-04-13 Information KVN sep för beslut KVN 2023-10-18. Eget ärende.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
 Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Tertial 1 2023 2023-04-05 Utbildning i tillitsbaserat ledarskap genomförd. När det gäller de organisatoriska förutsättningarna för chefer fortsätter arbetet via stödfunktioner där bland annat åtgärder genomförts i syfte att stärka förutsättningar för lokala chefer. Information och beslut KVN 2023- 09-20 i samband med delårsrapport per augusti.
 Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Tertial 1 2023 2023-04-05 Andel timavlönade på årsbasis är ca 2,9% enligt prognos. Att jämföra med 3,1% per verksamhetsår. Timavlönad personal används främst av en avdelning i roller som informatörer. Diskussioner pågår om alternativa lösningar med ref till LAS. Information och beslut KVN 2023- 09-20 i samband med delårsrapport per augusti.
 Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Tertial 1 2023 2023-04-05 Alla tre hållbarhetsperspektiven planeras att kommenteras i samtliga TU för budget och uppföljning. Jämställdhetsperspektivet kan skrivas fram tydligare under sociala dimensionen. Information och beslut KVN 2023- 09-20 i samband med delårsrapport per augusti.
 Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporeras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	 Pågående Tertial 1 2023 2023-04-18 Miljö- och klimatutredning genomförd. Utredning pågår avseende skyfallets påverkan på VA. Risk- och sårbarhetsanalys genomförd (SU). Diskussion pågår mellan KoV och SLK om möjligheten att föra in långsiktiga mål för skyfall i klimatanpassningsplanen. Planerad information KVN aug, för beslut KVN 2023-09-20. Eget ärende.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
 Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag <i>Uppdrag utanför budgetbeslut</i>	 Pågående Tertial 1 2023 2023-04-18 Uppdraget sammanfaller väl med förvaltningens pågående arbete kring förvaltningsgemensamt stöd. Information och beslut KVN 2023-09-20 i samband med delårsrapport per augusti.